

Aleksandra Deskur

Temat rozprawy: Rozpoznawanie i badanie śladów języka pierwotnie oralnego w tekstach staropolskich (na materiale apokryfów Nowego Testamentu)

Celem pracy jest stworzenie metody badawczej służącej rozpoznawaniu i badaniu śladów języka pierwotnie oralnego w tekstach staropolskich. Na podstawie literatury z zakresu teorii oralności i piśmienności oraz opracowań historycznojęzykowych wskazano hipotetyczne cechy języka pierwotnie oralnego: dominację treści nad formą, bliski związek z rzeczywistością pozajęzykową oraz redundancję. Ten konstrukt został następnie odniesiony do badanego materiału – staropolskich apokryfów Nowego Testamentu, co umożliwiło stworzenie katalogu śladów języka pierwotnie oralnego, gromadzącego konkretne fakty językowe o potencjalnie oralnej genezie. W katalogu znalazły się: predykacja holofrastyczna, apozycja, dopowiedzenie, współrzędność, swobodne rozwijanie treści, zdania wielokrotnie złożone zachowujące pozajęzykową chronologię zdarzeń, rozdrobnienie treści, powtórzenie oraz zaimek o nielinearnym odniesieniu. Narzędzie, jakim jest katalog, posłużyło do odnalezienia w badanych tekstach śladów oraz ich wiązek, które następnie zostały poddane analizie językowej. W rozprawie zaproponowano również metody weryfikacji hipotez.

Praca ma charakter przede wszystkim metodologiczny, prezentuje ona wieloetapową procedurę badawczą, obejmującą poziomy: teorii (cechy języka pierwotnie oralnego), języka (katalog śladów języka pierwotnie oralnego) oraz tekstu (konkretne wiązki śladów i ich weryfikacja).